

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

"Hälsa på lika villkor?"
Enkätundersökning 2005, Västra Götalands län

Uppdragsgivare: Västra Götalandsregionen

Teknisk rapport
Enkätenheten

Teknisk rapport

Inledning

Enkätenheten vid Statistiska centralbyrån (SCB) har under perioden mars-juni 2005 genomfört en enkätundersökning på uppdrag av Statens folkhälsoinstitut. Västra Götalandsregionen beställde i samband med denna undersökning ett tilläggsurval för Västra Götalands län. Denna rapport beskriver det totala urvalet i Västra Götalands län. Syftet med den nationella undersökningen var att ta reda på hur Sveriges befolkning mår och lever och även att följa upp den nya folkhälsopolitiken. Syftet med tilläggsurvalet var att ta reda på hur befolkningen i Västra Götalands län mår och lever.

Undersökningen genomfördes som en postenkät med tre påminnelser. Totalt var det 16 253 personer som besvarade frågeblanketten, vilket är 62,4 procent av urvalet. Frågeblanketterna registrerades via skanning, varefter en datafil framställdes.

Anna Olsson har varit undersökningsledare, Fredrik Hult har varit produktionsansvarig, Leif Lemon har ansvarat för urvalsdragningen och Anna Hagman har utfört kalibreringen och varit behjälplig med metodfrågor.

Population och urval

Populationen, d.v.s. de objekt som man vill kunna dra slutsatser om, utgörs i denna undersökning av samtliga personer i Västra Götalands län i åldern 16-84 år. För att kunna dra ett urval från populationen skapas en urvalsram som avgränsar, identifierar och möjliggör koppling till objekten i populationen. Urvalsramen i denna undersökning har skapats utifrån registret över totalbefolkningen (RTB) och består av samtliga folkbokförda i Västra Götalands län i åldern 16-84 år, antalet individer i ramen var 1 190 785 den 31/12 2004.

I planeringsstadiet av undersökningen tillhandahöll SCB PM:et "Underlag för bestämning av urvalsstorlek vid tillägg till Folkhälsoinstitutets undersökning "Nationell Folkhälsoenkät"". Västra Götalandsregionen beslutade att stickprovsstorleken ska vara totalt 26 133 individer för Västra Götalands län, fördelat på kommuner och stadsdelar. Indelningen av länet i kommuner och stadsdelar gjordes för att få med tillräckligt många individer i varje område. Denna indelning kallas stratifiering. Se bilaga 7 för stratumindelning.

Det nationella urvalet drogs först genom ett obundet slumpmässigt urval, se teknisk rapport för det nationella urvalet.

Därefter drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval i Västra Götaland så att den bestämda urvalsstorleken per stratum uppnåddes. Urvalsförfarandet innebär att vikter måste användas vid analys av materialet, se ”Viktberäkning och estimation” nedan.

Innan frågeblanketten sändes ut genomfördes en identifikationskontroll av personerna i urvalet mot befolkningsdata för att få fram aktuella adressuppgifter. Vid kontrollen visade det sig att 38 personer inte längre tillhörde populationen utan utgjorde s.k. övertäckning. De vanligaste orsakerna till övertäckning är att personerna hunnit emigrera eller avlidit sedan urvalet drogs. Ytterligare övertäckning kom till SCB:s kännedom under insamlingsfasen. I dessa fall rör det sig t.ex. om att undersökningspersonerna eller deras anhöriga uppgett att de inte längre tillhör populationen.

Tabell 1 Population och urval

Population	1 190 785
Bruttourval	26 133
Övertäckning	93
Nettourval ¹⁾	26 040

1) Nettourval är det som kvarstår efter att övertäckningen tagits bort från (brutto-)urvalet.

Sekretess och utlämnande

Tillsammans med frågeblanketten skickades ett informationsbrev där uppgiftslämnarna kunde läsa om undersökningens bakgrund, syfte och att undersökningen genomfördes i samarbete mellan SCB, Statens folkhälsoinstitut och ett antal landsting (däribland Västra Götalandsregionen). Informationsbrevet informerade också om att uppgifter hämtas från registret över totalbefolkningen, utbildningsregistret samt inkomst- och taxeringsregistret. Det informerades om vilka uppgifter som hämtas och att samtliga uppgifter är skyddade av personuppgiftslagen och sekretesslagen. Det framgick även att det är frivilligt att delta och att en avidentifierad fil och avidentifierade frågeblanketter kommer att levereras till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting. (Se bilaga 1)

För att SCB ska kunna lämna ut ett datamaterial och frågeblanketter så krävs ”informerat samtycke” av uppgiftslämnarna. Det innebär att de genom att besvara blanketten och att skicka in den godkänner att deras svar kompletteras med de registervariabler och behandlas på det sätt som informationsbrevet informerar om. SCB har gjort en intern sekretessprövning för utlämnandet av registervariabler från RTB, utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret.

Dessutom har en sekretessöverenskommelse upprättats mellan Västra Götalandsregionen och SCB med avseende på hur det avidentifierade datamaterialet och de avidentifierade frågeblanketterna får hanteras.

Behandlingen av personuppgifter i undersökningen har anmälts till SCB:s juridiska kansli. Kopplingen till personuppgifterna tas bort tre månader efter slutleverans.

Variabler

Statens folkhälsoinstitut har utformat frågorna i frågeblanketten i samarbete med SCB. 2004-års version av frågeblanketten genomgick ett test hos SCB:s mättekniska laboratorium, se separat rapport.

Blanketten bestod av 75 numrerade frågor, flera av dem hade delfrågor vilket genererade totalt 131 frågor. Frågorna handlade bl.a. om hälsa, levnadsvanor, ekonomiska förhållanden, arbete och sysselsättning samt trygghet och sociala relationer. (Se bilaga 1)

Förutom variabler som samlats in via frågeblanketten har ett antal registervariabler hämtats från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB), utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret. Dessa är bland annat födelseår, kön, civilstånd, utbildningsnivå och disponibel inkomst. Uppgifterna från RTB avser den 18/3 2005 och uppgifterna från inkomst- och taxeringsregistret avser år 2003. Utbildningsnivå avser avklarade utbildningar t.o.m. höstterminen 2004.

Datainsamling

Frågeblanketterna sändes till urvalspersonerna via post. Via informationsbrevet ombads de besvara frågorna och skicka tillbaka frågeblanketten till SCB. Det första utskicket genomfördes den 31/3, sedan skickades tre påminnelser ut till dem som inte besvarat frågeblanketten. Dessa utskick skedde med ca tio dagars mellanrum. Den första påminnelsen bestod av ett tack- och påminnelsekort (ToP) och de andra påminnelserna var enkätpåminnelser. Insamlingen avslutades den 14/6.

Tabell 2 Beskrivning av inflödet

	Antal	Procent
Efter första utsändning	10 565	40,6
Efter ToP	2441	9,4
Efter enkätpåminnelse 1	1931	7,4
Efter enkätpåminnelse 2	1316	5,1
Totalt antal svar	16 253	62,4
Bortfall	9787	37,6
Nettourval	26 040	100,0

Bortfall

Bortfallet består dels av objektsbortfall som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls och av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor på blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig åt från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva. För att reducera bortfallsskevheten har vikter beräknats med hjälp av kalibrering (Se bilaga 2).

Objektsbortfall kan bland annat bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka, t.ex. på grund av sjukdom. Objektsbortfallet i denna undersökning redovisas i tabell 3 nedan. Med ”ej avhörda” menas att ingen uppgift om varför frågeblanketten inte är besvarad har lämnats. Med förhindrad och avböjd medverkan menas att SCB meddelats att uppgiftslämnaren är förhindrad eller inte vill medverka i undersökningen. Med ”fel person har svarat” menas att någon annan än den person som frågeblanketten var avsedd för har svarat. För vidare förklaring se ”Databeredning” nedan.

Tabell 3 Beskrivning av objektsbortfall

	Antal	Procent
Ej avhörda	8847	34,0
Postreturer	174	0,7
Hemlig/skyddad/saknar adress	38	0,1
Förhindrad medverkan	146	0,6
Avböjd medverkan	266	1,0
Insänd blank	149	0,6
Lovat sända in	7	0,0
Fel person har svarat	154	0,6
Totalt	9787	37,6

Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, är känslig, att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas och att uppgiftslämnaren då inte besvarar rätt frågor. Till partiellt bortfall bör även dubbelmarkeringar och svar som inte kan tydas räknas.

Databeredning

Databeredningen genomfördes av Enkätenheten vid SCB. Samtliga inkomna frågeblanketter prickades av i Enkätenhetens avregistreringssystem. Frågeblanketterna skannades med programvaran EYES&HANDS. Kontroller genomfördes under och efter registreringen. Då kontrollerades bl.a. dubbelmarkeringar och att endast valida värden förekommer i materialet.

De öppna svaren på fråga 57 kodades enligt kodförteckningen SEI (Alfabetisk version 2005-03-01) vid SCB. Observera att koden 60 inte använts utan har ersatts med kod 56 eller 79.

Svarsdatafilen kompletterades med registervariabler från RTB, utbildningsregistret och inkomst- och taxeringsregistret samt med vikter för uppräkningsnivå. Frågorna om födelseår och kön kontrollerades mot motsvarande registerdata. På variabeln födelseår fyller uppgiftslämnaren själv i årtalet. I kontrollen för födelseår upptäcktes 154 misstämningar. Eftersom detta kan bero på att någon annan än urvalspersonen besvarat frågeblanketten har de observationer med fel födelseår exkluderats från filen. För variabeln kön (som är en "kryssfråga") förekom 14 misstämningar. Misstämningar på enbart variabeln kön tror vi kan bero på att uppgiftslämnaren slarvat vid ifyllandet och vi rekommenderar att registervariabeln kön används.

Viktberäkning och estimation

Vikter har tagits fram för att kunna räkna upp resultatet till populationsnivå. Uppräkningsnivå med vikter medför att resultat kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande. Vikterna kompenserar för objektbortfallet men inte för det partiella bortfallet och därmed kan antalsuppgifterna i respektive tabell bli olika.

Vikterna i denna undersökning kan beskrivas med formeln:

$$w_k = d_k^* \cdot g_k$$

där w_k = den totala vikten för individ k

d_k^* = design- och bortfallsvikten

g_k = justeringsfaktor baserad på hjälpinformation (kalibrering)

Vikten d_k^* bestäms dels av urvalsdesignen och dels kompenserar den för det totala bortfallet inom det strata som individen tillhör. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, t.ex. kan kvinnor och äldre svara i högre grad än män och yngre. Om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts. (Se bilaga 2 för mer detaljer.) Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar.

För beräkning av skattningen för totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = den totala vikten för individ k
 y_k = variabelvärde för individ k
summering sker av de svarande (r)

Och för beräkning av skattningen för medelvärden används följande formel:

$$\hat{\bar{Y}} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

där w_k = den totala vikten för individ k
 y_k = variabelvärde för individ k
summering sker över de svarande (r)

Vikten ”kalvikt” (se w_k ovan) som finns på kundfilen ska användas vid framställning av tabeller och diagram samt vid beräkning av statistiska mått. Varianser ska beräknas med vedertagen metod. Kalibreringen har genomförts med hjälp av programmet SAS.

Kvalitet

SCB tillämpar en bred definition på kvalitet. För att hålla en hög kvalitet och täcka kvalitetsdimensionerna används vid genomförandet av undersökningar ett kvalitetssäkringsprogram med kontroller i undersökningens olika faser, allt från kundkontakter till dokumentation och uppföljning. I SCB MIS 2001:1 ”Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik” ges en ingående beskrivning av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Nedan beskrivs de begrepp som har betydelse för denna undersökning.

Ramtäckning

Ett problem som kan uppstå är täckningsfel. Det innebär att urvalsram och population inte helt stämmer överens. Täckningsfelen kan delas in i två typer, dels undertäckning som innebär att vissa enheter som ingår i populationen saknas i urvalsramen. Och dels övertäckning som innebär att enheter som inte ingår i populationen ändå finns i urvalsramen. Ett sätt att minska täckningsfelen är att ha bra och uppdaterade register. Registret över totalbefolkningen RTB bedöms vara av god kvalitet och bra uppdaterat. I denna undersökning visade sig 93 personer vara övertäckningsobjekt. Det var personer som avlidit eller flyttat utomlands. Någon undertäckning har inte observerats, men undertäckning är vanligtvis svårare att upptäcka än övertäckning.

Urval

Denna kvalitetskomponent avser fel som uppkommer på grund av att man endast undersöker en del av populationen, det vill säga att ett urval har dragits. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde (estimat) och det faktiska värdet (parametern) som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. Urvalsfelets storlek minskar med en ökad urvalsstorlek. Vid ett korrekt urvalsförfarande kan urvalsfelets storlek skattas och bland annat anges med osäkerhetsintervall i form av konfidensintervall.

Mätning

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då respondenten inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. För att försöka minimera mätfelen har frågeblanketten inför 2004-års undersökning granskats av SCB:s mättekniska laboratorium och kontroller har genomförts, t.ex. kontroll av tillåtna värden vid dataregistrering. Mätfelen för registervariabler som hämtats från RTB bedöms vara liten.

Bearbetning

Vid den manuella och maskinella bearbetningen av datamaterialet kan fel uppstå, så kallade bearbetningsfel. Som exempel på bearbetningsfel kan registreringsfel och kodningsfel nämnas. Dessa fel kan förhindras och upptäckas i de kontroller som genomförs vid dataregistreringen. Vanligtvis är denna typ av fel försumbara.

Bortfall

De eventuella fel som bortfallet kan ge upphov till kallas bortfallsfel. Det inträffar om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt (har en annan fördelning) avseende undersökningsvariablerna. En beskrivning av bortfallet finns i den bortfallsanalys som gjorts i samband med valet av hjälpinformation till kalibreringen, se bilaga 2.

Att tänka på vid användandet av datamaterialet

I postbeskrivningen listas datamaterialets variabler med variabelnamn, position i datamaterialet och en kortfattad förklaring om variabelns innehåll. (bilaga 3) I frågeblanketten framgår koderna för de olika svarsalternativen. (bilaga 1) Om ett svar är otolkbart eller om två eller flera alternativ angetts där endast ett svar skulle ges har koden "9" eller "99" registrerats. Vid variabler som baseras på frågor där uppgiftslämnaren kunnat ange flera svarsalternativ bör man tänka på att summan av svarsalternativen inte blir antal svarande samt att summan vid andelsskattningar inte blir 100%.

Vi har inte tagit ställning till hur eventuella motsägelsefulla svar ska behandlas, sådana fel kan uppstå vid t.ex. följdfrågor och måste därför undersökas innan följdfrågor analyseras. I rättningsinstruktionerna finns beskrivning av vad som korrigerats redan vid registreringen. Där finns också information om vad som har rättats upp i samband med avslutet av datainsamlingen.

Observera att de bifogade vikterna ska användas vid analys och resultatframställning. Om urvalet är stratifierat kan datamaterialet inte ses som ett urval av oberoende lika fördelade observationer, som ofta antas i traditionell statistisk teori. Att ta fram frekvenser och andelar med beaktande av vikter klarar de flesta dataprogram av. Däremot är det viktigt att tänka på att de flesta förprogrammerade dataprogram inte klarar av att analysera datamaterialet ifrån en urvalsundersökning på ett korrekt sätt. Var noga med att kontrollera att de dataprogram som används för analys behandlar vikterna på ett riktigt sätt.

Som bortfallsanalysen (se bilaga 2a) indikerar har bortfallet i den här undersökningen en snedvridande effekt på skattningarna. Om inte detta beaktas på ett korrekt sätt kan konfidensintervallens giltighet ifrågasättas.

- Bilaga 1: Missiv och frågeblankett
- Bilaga 2a: Kalibreringsrapport
- Bilaga 2b: Kalibrering – viktiga målvariabler
- Bilaga 3: Postbeskrivning
- Bilaga 4: Rättningsinstruktion, upprättningar vid avslut
- Bilaga 5a: Förteckning över Socioekonomisk indelning (SEI)
- Bilaga 5b: Förteckning över icke-yrken
- Bilaga 6: Förteckning över utbildningsnivå
- Bilaga 7: Förteckning över områdesindelningen

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige 2005

Västra Götalandsregionen gör nu en undersökning i samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) för att ta reda på hur Västra Götalands befolkning mår. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB). Syftet med undersökningen är också att följa upp folkhälsopolitiken. Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Du är en av drygt 24 000 personer i Västra Götaland i åldern 16-84 år som blivit slumpmässigt utvald för att delta i denna undersökning. Det är givetvis frivilligt att delta, men för att det skall gå att lita på undersökningsresultaten är det angeläget att så många som möjligt svarar. Utnyttja tillfället att vara med och påverka framtidens hälsosatsningar – delta i Hälsa på lika villkor!!

För att minska antalet frågor i enkäten kommer folkbokföringsuppgifter såsom födelseland och civilstånd att hämtas från SCB:s register över totalbefolkningen. Dessutom hämtas uppgifter om utbildningsnivå från utbildningsregistret samt inkomst- och bidragsuppgifter från inkomst- och förmögenhetsregistret. Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska se vilka som svarat och vilka som skall få en påminnelse. Alla identitetsuppgifter avlägsnas sedan av SCB innan materialet lämnas till Statens folkhälsoinstitut och Västra Götalandsregionen för fortsatt bearbetning. Alla dina uppgifter skyddas av sekretesslagen och personuppgiftslagen.

Vill du veta mer om undersökningen så kan du hitta informationen på Statens folkhälsoinstituts hemsida: www.fhi.se. Där kan du också ta del av resultaten i december 2005. Resultaten från Västra Götalandsregionen kommer att redovisas under hösten 2005. Om du inte har tillgång till Internet kan du ringa till Hälso- och sjukvårdskansliet i Göteborg (se kontaktuppgifter nedan).

Stort tack på förhand!

Lars-Olof Rönnqvist
Hälso- och Sjukvårdsdirektör

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till:

Statistiska centralbyrån
019-176910, folkhalso@scb.se

Hälso- och sjukvårdskansliet
Barbara Rubinstein
031-63 08 63, barbara.rubinstein@vgregion.se

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige 2005

Västra Götalandsregionen i Sjuhärad och Mitten Älvsborg gör nu en undersökning i samarbete med Statens folkhälsoinstitut (FHI) för att ta reda på hur Västra Götalands befolkning mår. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB). Syftet med undersökningen är också att följa upp folkhälsopolitiken. Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Du är en av drygt 10 000 personer i Sjuhärad och Mitten Älvsborg i åldern 16-84 år som blivit slumpmässigt utvald för att delta i denna undersökning. Det är givetvis frivilligt att delta, men för att det skall gå att lita på undersökningsresultaten är det angeläget att så många som möjligt svarar. Utnyttja tillfället att vara med och påverka framtidens hälsosatsningar – delta i Hälsa på lika villkor!!

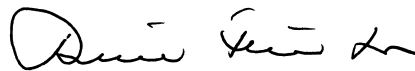
För att minska antalet frågor i enkäten kommer folkbokföringsuppgifter såsom födelse- och civilstånd att hämtas från SCB:s register över totalbefolkningen. Dessutom hämtas uppgifter om utbildningsnivå från utbildningsregistret samt inkomst- och bidragsuppgifter från inkomst- och förmögenhetsregistret. Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska se vilka som svarat och vilka som skall få en påminnelse. Alla identitetsuppgifter avlägsnas sedan av SCB innan materialet lämnas till Statens folkhälsoinstitut och Västra Götalandsregionen för fortsatt bearbetning. Alla dina uppgifter skyddas av sekretesslagen och personuppgiftslagen.

Vill du veta mer om undersökningen så kan du hitta informationen på Statens folkhälsoinstituts hemsida: www.fhi.se. Där kan du också ta del av resultaten i december 2005. Resultaten från Mitten Älvsborg och Sjuhärad kommer att redovisas under hösten 2005. Om du inte har tillgång till Internet kan du ringa till din lokala folkhälsosamordnare eller till Hälsa- och Sjukvårdskansliet i Borås (se kontaktuppgifter nedan).

Stort tack på förhand!

Inger Gustafsson
Nämndordförande Mitten Älvsborg

Berit Frändås
Nämndordförande Sjuhärad

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till:

Statistiska centralbyrån
019-176910, folkhalsa@scb.se

Hälsa- och Sjukvårdskansliet Borås
Tove Olofsson 033-174845
tove.olofsson@vgregion.se

Vårgårda Robert Hagström 0322-60 07 09
Lerum Helena Ahlstedt 0302-52 11 00
Alingsås Malin Wallin 0322-61 61 07

Herrljunga: Viveca Lundahl 0513-171 30
Borås: Marie Persson 033-35 80 47
Svenljunga: Maria Skarnehall Lövgren 0325-183 70
Ulricehamn: Britt Thorell 0321-275 56
Tranemo: Annika Loman 0325-791 99
Mark: Camilla Nilsson 0320-21 70 31
Bollebygd: Lars Paulsson 033-23 13 14

HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR?

En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige
2005

LITE FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN

Hur går undersökningen till?

Enkätundersökningen görs i samarbete mellan Statens folkhälsoinstitut, Västra Götalandsregionen, Landstinget Dalarna, Landstinget i Jönköpings län, Landstinget i Kalmar län och Landstinget Blekinge. Undersökningen genomförs med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB).

Under april 2005 skickas enkäten ut till sammanlagt cirka 65 000 slumpvis utvalda personer i åldern 16-84 år i Sverige.

De besvarade enkäterna samlas in av SCB. Sedan avlägsnas alla identitetsuppgifter innan materialet lämnas till FHI och respektive landsting för vidare bearbetning.

Efter det att materialet har sammanställts och analyserats kommer det att ligga till grund för flera rapporter om folkhälsan.

Kan någon se dina svar?

De insamlade uppgifterna redovisas i tabeller där ingen enskilds svar kan utläsas. Dina svar skyddas av sekretesslagen (SFS 1980:100, 9 kap. 4§) och personuppgiftslagen. Alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt.

Datamaterial från undersökningen kan endast lämnas ut till andra landsting än de ovanstående eller forskare efter sekretessprövning.

Numret högst upp på blanketten är till för att SCB under insamlingen ska se vilka som svarat och vilka som skall få en påminnelse.

Så här fyller du i enkäten

Att besvara frågorna tar ca 20-30 minuter. Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

Använd en bra kulspetspenna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyerts.

Sätt ett kryss för de rutor du tycker stämmer bäst för dig. Markera om möjligt innanför rutorna. Så här

Om du råkar kryssa fel fyller du i hela den rutan i färg. Så här . Då kan inte maskinen läsa den. Kryssa sedan i rätt ruta.

Vill du ändra dina svar?

Du har möjlighet till rättelse fram till september. Eftersom SCB avlägsnar alla identitetsuppgifter kan rättelser inte ske efter det att materialet utlämnats till FHI och landstingen.

Svarskuvert och porto

Skicka enkäten i bifogat kuvert. Portot är redan betalt.

Vi ber dig svara så snart som möjligt!

Tack för din medverkan!!

Hälsa

1. Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?

- 1 Mycket bra
- 2 Bra
- 3 Någorlunda
- 4 Dåligt
- 5 Mycket dåligt

2. Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (pga. sjukdom, kroppsliga besvär eller skador)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

3. Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* skulle du säga att den inte varit god (t.ex. pga. stress, nedstämdhet eller oro)?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

4. Hur många dagar *den senaste 30-dagarsperioden* hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?

Ange antal dagar mellan 0 och 30.

 dagar

5. Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?

- 1 Nej
- 2 Ja

Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt *eller* hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?

- 1 Nej, inte alls
- 2 Ja, i någon mån
- 3 Ja, i hög grad

6. Har du något/några av följande besvär eller symtom?**a) Värk i skuldror, nacke eller axlar?**

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

b) Ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

c) Värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

d) Huvudvärk eller migrän?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

e) Ängslan, oro eller ångest?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

f) Trötthet?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

g) Sömnsvårigheter?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

h) Eksem eller hudutslag?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

i) Öronsus (tinnitus)?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

j) Inkontinens (urinläckage)?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

k) Återkommande mag-/tarmbesvär?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

l) Övervikt, fetma?

- 1 Nej
2 Ja, lätta besvär
3 Ja, svåra besvär

7. Kan du utan svårighet se och urskilja vanlig text i en dagstidning?

- 1 Ja, utan glasögon
2 Ja, med glasögon
3 Nej

8. Kan du utan svårighet höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?

- 1 Ja, utan hörapparat
2 Ja, med hörapparat
3 Nej

9. Kan du springa en kortare sträcka (ca 100 m)?

- 1 Ja   Gå vidare till fråga 11
2 Nej

10. Är du på grund av ditt hälsotillstånd begränsad i någon av följande aktiviteter?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Ja 1	Nej 2
a) Kan du gå upp ett trappsteg utan besvär? <i>t.ex. stiga på buss eller tåg</i>	☐	☐
b) Kan du ta en kortare promenad (ca 5 min) i någorlunda rask takt?	☐	☐
c) Behöver du hjälpmedel eller hjälp av någon annan person för att förflytta dig utomhus?	☐	☐

11. Har du någon/några av följande sjukdomar?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej 1	Ja, men inga besvär 2	Ja, lätta besvär 3	Ja, svåra besvär 4
a) Diabetes	☐	☐	☐	☐
b) Astma	☐	☐	☐	☐
c) Allergi	☐	☐	☐	☐
d) Högt blodtryck	☐	☐	☐	☐

12. Hur lång är du? Svara i hela centimeter.

				cm
--	--	--	--	----

13. Hur mycket väger du? Svara i hela kilo. Om du är gravid ange hur mycket du brukar väga.

				kg
--	--	--	--	----

14. Känner du dig för närvarande stressad? Med stress menas ett tillstånd då man känner sig spänd, rastlös, nervös, orolig eller okoncentrerad.

- 1 Inte alls
2 I viss mån
3 Ganska mycket
4 Väldigt mycket

15. Har du *de senaste veckorna* kunnat koncentrera dig på allt du gjort?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

17. Har du haft svårt att sova på grund av oro *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

19. Upplever du att du har gjort nytta *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

21. Har du *de senaste veckorna* kunnat fatta beslut i olika frågor?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

23. Har du ständigt känt dig spänd *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

25. Har du *de senaste veckorna* känt att du inte kunnat klara dina problem?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

16. Har du *de senaste veckorna* känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

18. Har du *de senaste veckorna* kunnat ta itu med dina problem?

- 1 Bättre än vanligt
2 Som vanligt
3 Sämre än vanligt
4 Mycket sämre än vanligt

20. Har du ständigt *de senaste veckorna* känt dig olycklig och nedstämd?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

22. Har du *de senaste veckorna* förlorat tron på dig själv?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

24. Har du tyckt att du varit värdelös *de senaste veckorna*?

- 1 Inte alls
2 Inte mer än vanligt
3 Mer än vanligt
4 Mycket mer än vanligt

26. Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig *de senaste veckorna*?

- 1 Mer än vanligt
2 Som vanligt
3 Mindre än vanligt
4 Mycket mindre än vanligt

27. Har du någon gång kommit i den situationen att du allvarligt övervägt att ta ditt liv?

- 1 Nej
 2 Ja, en gång
 3 Ja, flera gånger

28. Har du någon gång försökt ta ditt liv?

- 1 Nej
 2 Ja, en gång
 3 Ja, flera gånger

29. Har du under de *senaste tre månaderna* använt något eller några av följande läkemedel?

Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej 1	Ja 2
a) Magsårs/magkatarrsmedicin?	☐	☐
b) Astma/allergimedisin?	☐	☐
c) Diabetesmedicin?	☐	☐
d) Blodtryckssänkande medicin?	☐	☐
e) Sömnmedel/insomningsmedicin?	☐	☐
f) Antidepressiv medicin?	☐	☐
g) Lugnande eller ångestdämpande medicin?	☐	☐
h) Smärtstillande medicin med recept?	☐	☐
i) Smärtstillande medicin utan recept?	☐	☐
j) Blodfettssänkande medicin?	☐	☐
k) Annan medicin?	☐	☐

30. a) Har du under de *senaste tre månaderna* avstått från att köpa medicin som du fått recept på?

- 1 Nej Gå vidare till fråga 31
 2 Ja

b) Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Blev frisk
 1 Hade inte råd
 1 Hade medicin så det räckte
 1 Hade för långt till apoteket
 1 Trodde inte medicinen skulle hjälpa
 1 Annan orsak, ange vad

31. Har du under de *senaste tre månaderna* haft kontakt med sjukvården?

Gäller egna besvär eller sjukdom.

- 1 Nej
 2 Ja

32. Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av någon av följande?

Gäller egna besvär eller sjukdom. Sätt ett kryss på varje rad!

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger
	1	2	3
a) Läkare på sjukhus	☐	☐	☐
b) Läkare på vårdcentral, privat-, företagsläkare o.dyl.	☐	☐	☐
c) Distriktssköterska	☐	☐	☐
d) Ungdomsmottagning	☐	☐	☐
e) Kurator	☐	☐	☐
f) Psykolog	☐	☐	☐
g) Sjukgymnast	☐	☐	☐
h) Naprapat, kiropraktor, homeopat o.dyl.	☐	☐	☐
i) Varit inlagd på sjukhus	☐	☐	☐

33. Hur tycker du att din tandhälsa är?

- 1 Mycket bra
 2 Ganska bra
 3 Varken bra eller dålig
 4 Ganska dålig
 5 Mycket dålig

34. Var har du de senaste fem åren huvudsakligen fått tandvård?

- 1 Privattandvård
 2 Folktandvård
 3 Annat
 4 Har inte fått/sökt tandvård

35. a) Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?

- 1 Nej Gå vidare till fråga 36
 2 Ja

b) Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård?

Flera alternativ kan anges!

- 1 Besvären gick över
 1 Ekonomiska skäl
 1 Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
 1 Hade inte tid
 1 Annan orsak, ange vad

Levnadsvanor

36. Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under *de senaste 12 månaderna?*

Om din aktivitet varierar mellan t.ex. sommar och vinter, så försök att ta ett genomsnitt. Obs! Kryssa endast i ett alternativ!

- 1 Stillasittande fritid

Du ägnar dig mest åt läsning, TV, bio eller annan stillasittande sysselsättning på fritiden. Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt mindre än 2 timmar i veckan.

- 2 Måttlig motion på fritiden

Du promenerar, cyklar eller rör dig på annat sätt under minst 2 timmar i veckan oftast utan att svettas. I detta inräknas också promenad eller cykling till och från arbetet, övriga promenader, ordinarie trädgårdsarbete, fiske, bordtennis, bowling.

- 3 Måttlig, regelbunden motion på fritiden

Du motionerar regelbundet 1-2 gånger per vecka minst 30 minuter per gång med löpning, simning, tennis, badminton eller annan aktivitet som gör att du svettas.

- 4 Regelbunden motion och träning

Du ägnar dig åt t.ex. löpning, simning, tennis, badminton, motionsgymnastik eller liknande vid i genomsnitt minst 3 tillfällen per vecka. Vardera tillfället varar minst 30 minuter per gång.

37. Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm? t.ex. promenader i rask takt, trädgårdsarbete, tyngre hushållsarbete, cykling, simning. Det kan variera under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ!

- 1 5 timmar per vecka eller mer

- 2 Mer än 3 timmar, men mindre än 5 timmar per vecka

- 3 Mellan 1 till 3 timmar per vecka

- 4 Högst en timme per vecka

- 5 Inte alls

38. a) Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?

Gäller alla typer av grönsaker, baljväxter och rotfrukter (utom potatis). Gäller färska, frysta, konserverade, stuvade, grönsaksjuicer, grönsakssoppor mm. Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ!

- 1 3 gånger per dag eller oftare

- 2 2 gånger per dag

- 3 1 gång per dag

- 4 5-6 gånger per vecka

- 5 3-4 gånger per vecka

- 6 1-2 gånger per vecka

- 7 Några gånger per månad eller aldrig

b) Hur ofta äter du frukt och bär?

Gäller alla typer av frukt och bär (färska, frysta, konserverade, juicer, kompott, mm). Det kanske varierar under året, men försök ta något slags genomsnitt. Ange ett alternativ!

- 1 3 gånger per dag eller oftare
- 2 2 gånger per dag
- 3 1 gång per dag
- 4 5-6 gånger per vecka
- 5 3-4 gånger per vecka
- 6 1-2 gånger per vecka
- 7 Några gånger per månad eller aldrig

Rök- och snusvanor

Frågorna omfattar alla rökverk, dvs cigaretter, cigariller, cigarrer och pipor.

39. Röker du dagligen?

- 1 Ja   Gå till fråga 42
- 2 Nej

40. Händer det att du röker någon gång då och då?

- 1 Nej
- 2 Ja

41. Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
- 2 Ja

42. Snusar du dagligen?

- 1 Ja   Gå till fråga 45
- 2 Nej

43. Händer det att du snusar någon gång då och då?

- 1 Nej
- 2 Ja

44. Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?

- 1 Nej
- 2 Ja

45 Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt?

	Varje dag	Någon/några gånger/vecka	Någon/några gånger/mån	Mer sällan eller aldrig
	1	2	3	4
a) I ditt hem	☐	☐	☐	☐
b) På arbetet	☐	☐	☐	☐
c) På café, bar eller restaurang	☐	☐	☐	☐
d) På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen	☐	☐	☐	☐

46. Har du någon gång använt hasch eller marijuana?

- 1 Nej
 2 Ja, för mer än ett år sedan
 3 Ja, det senaste året
 4 Ja, den senaste månaden

Spelvanor

47. Har du någon gång under de 12 senaste månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?

Med spel menas t.ex. trisslott, bingo, kasinospel, tips, spel på hästar eller liknande.

- 1 Nej **→** Gå till fråga 50
 2 Ja

48. Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?

Har spelat för kronor

- 1 Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna

49. Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna.....

Sätt ett kryss på varje rad!

	Aldrig	1-2 ggr	3 ggr eller fler
	1	2	3
a) försökt minska ditt spelande?	☐	☐	☐
b) känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?	☐	☐	☐
c) ljugit om hur mycket du spelat?	☐	☐	☐

Alkoholvanor

Med "alkohol" menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, vin, starkvin och sprit.
Besvarar frågorna så noggrant och ärligt som möjligt.

Med ett "glas" menas:

50. Hur ofta har du druckit alkohol under *de senaste 12 månaderna*?

- 1 4 gånger/vecka eller mer
 2 2-3 gånger/vecka
 3 2-4 gånger/månad
 4 1 gång/månad eller mer sällan
 5 Aldrig   **→**   *Gå till fråga 54*

51. Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

- 1 1-2
 2 3-4
 3 5-6
 4 7-9
 5 10 eller fler
 6 Vet inte

52. Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?

- 1 Dagligen eller nästan varje dag
 2 Varje vecka
 3 Varje månad
 4 Mer sällan än en gång i månaden
 5 Aldrig

53. Hur ofta har du under *de senaste 12 månaderna* druckit så mycket alkohol att du varit berusad?

- 1 Dagligen eller nästan dagligen
 2 Några gånger/vecka
 3 1 gång/vecka
 4 2-3 gånger/månad
 5 1 gång/månad
 6 Någon eller några gånger per halvår
 7 Mer sällan eller aldrig

Ekonomiska förhållanden

54. Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på *en vecka* måste skaffa fram 14 000 kronor, skulle du klara det?

- 1 Ja
2 Nej

55. Har det under *de senaste 12 månaderna* hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m.?

- 1 Nej
2 Ja, vid ett tillfälle
3 Ja, vid flera tillfällen

Arbete och sysselsättning

54. Vilken är din nuvarande sysselsättning?

Du kan ange flera alternativ!

- 1 Yrkesarbetar → % av heltid
- 1 Tjänstledig eller föräldraledig
1 Studerar, praktiserar
1 Arbetsmarknadsåtgärd
1 Arbetslös
1 Ålderspensionär
1 Förtidspensionerad, sjukpensionerad
1 Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)
1 Sköter eget hushåll
1 Annat, vad?

57. a) Vilket är/var ditt yrke eller dina arbetsuppgifter?

Om du inte yrkesarbetar nu, ange yrke/arbetsuppgifter som du huvudsakligen har haft.

Försök att lämna en yrkesbeskrivning som noggrant beskriver din huvudsakliga arbetsuppgift. Istället för lärare skriv t.ex. förskollärare, mellanstadielärare etc.

Exempel: Istället för *chaufför* skriv t.ex:

B U S S C H A U F F Ö R

Yrke:

b) Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?

---

58. Hur många timmar per vecka lägger du ned på arbete i hemmet? *t.ex. handla, laga mat, sköta ekonomin, tvätta, städa, sköta barn, underhålla bil, hus, trädgård. Gäller inte yrkesarbete.*

- 1 0-2 timmar/vecka
2 3-10 timmar/vecka
3 11-20 timmar/vecka
4 21-30 timmar/vecka
5 31 timmar/vecka eller mer
6 Vet inte

59. a) Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?

- 1 Ja
2 Nej Gå till fråga 60

b) Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?

timmar per vecka

Trygghet och Sociala relationer

60. Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?

- 1 Nej
2 Ja, ibland
3 Ja, ofta

61. a) Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för fysiskt våld?

- 1 Ja
2 Nej   Gå till fråga 62

b) Var skedde våldet?

Flera alternativ kan anges.

- 1 På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
1 I hemmet
1 I annans bostad/i bostadsområdet
1 På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
1 Någon annanstans

62. Har du under *de senaste 12 månaderna* blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?

- 1 Ja
2 Nej

63. Har du under *de senaste tre månaderna* blivit behandlad/bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?

- 1 Nej   Gå vidare till fråga 65
2 Ja, någon gång
3 Ja, flera gånger

64. Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt?

Flera alternativ kan anges.

- 1 Sjukvården
1 Skolan/Arbetet
1 Arbetsförmedlingen
1 Polisen/Rättsväsendet
1 Socialtjänsten
1 Försäkringskassan
1 Affärer/Restauranger
1 Bank/Försäkringsbolag
1 Hyresvärd/Bostadsförmedlare
1 Nära anhörig
1 Okänd person på allmän plats
1 Annan

65. Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtra dig åt?

- 1 Ja
2 Nej

66. Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem *eller* är sjuk?
t.ex. få råd, låna saker, hjälp med matinköp, reparationer etc.

- 1 Ja, alltid
2 Ja, för det mesta
3 Nej, för det mesta inte
4 Nej, aldrig

67. Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?

- 1 Ja
2 Nej

68. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under *de senaste 12 månaderna*:

Flera alternativ kan anges.

- 1 Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
1 Studiecirkel/kurs på din fritid
1 Fackföreningsmöte
1 Annat föreningsmöte
1 Teater/bio
1 Konstutställning
1 Religiös sammankomst
1 Sporttillställning
1 Skrivit insändare i tidning/tidskrift
1 Demonstration av något slag
1 Offentlig tillställning *t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande*
1 Större släktsammankomst
1 Privat fest hos någon
1 Inget av ovanstående

69. Vilket förtroende har du för följande institutioner/politiker i samhället?

Sätt kryss på varje rad.

	Mycket stort	Ganska stort	Inte särskilt stort	Inget alls	Har ingen åsikt
	1	2	3	4	5
a) Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐
b) Skolan	☐	☐	☐	☐	☐
c) Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
d) Socialtjänsten	☐	☐	☐	☐	☐
e) Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Försäkringskassan	☐	☐	☐	☐	☐
g) Domstolar	☐	☐	☐	☐	☐
h) Riksdagen	☐	☐	☐	☐	☐
i) Politiker i ditt landsting	☐	☐	☐	☐	☐
j) Politiker i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
k) Fackföreningar	☐	☐	☐	☐	☐

Bakgrund

70. Vilket år är du född?

1	9		
---	---	--	--

71. Är du man eller kvinna?

- 1 Man
2 Kvinna

72. Vilken är din sexuella läggning?

- 1 Heterosexuell
2 Heterosexuell med vissa homosexuella inslag
3 Bisexuell
4 Homosexuell med vissa heterosexuella inslag
5 Homosexuell
6 Osäker på min sexuella läggning

73. Hur bor du?

- 1 Egen villa/radhus
2 Bostadsrätt/andelsrätt
3 Hyresrätt
4 Inneboende, studentlägenhet/rum
5 Annat

74. Med vem delar du bostad?

*d.v.s. bor du tillsammans med under större delen av veckan.
Du kan ange flera alternativ.*

- 1 Ingen
 1 Föräldrar/syskon
 1 Make/maka/sambo/partner
 1 Andra vuxna
 1 Barn

Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med?

- 1 0-6 år
 1 7-12 år
 1 13-17 år
 1 18 år eller äldre

75. Vilken är den högsta utbildningen du har?

Om du studerar kryssa i den utbildning du går. Sätt bara ett kryss.

- 1 Grundskola eller folkskola
 2 Realskola eller flickskola
 3 2-årigt gymnasium eller yrkesskola
 4 3-4-årigt gymnasium
 5 Universitet eller högskola. 2,5 år eller kortare (mindre än 120p)
 6 Universitet eller högskola. 3 år eller längre (120p eller mer)
 7 Annan utbildning

TACK FÖR ATT DU TOG DIG TID ATT FYLLA I ENKÄTEN!

Har du några synpunkter som du vill framföra är du välkommen att skriva här. Allt du skriver kommer tillsammans med dina svar att lämnas till Statens folkhälsoinstitut och respektive landsting.

Skicka enkäten till SCB i det bifogade kuvertet.

Har du några frågor?

Om du vill veta mer om undersökningen eller hur du ska besvara enkäten är du välkommen att ringa eller skriva e-post till Statistiska centralbyrån, Statens Folkhälsoinstitut, ditt landsting eller region.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

019-17 69 10   folkhalsa@scb.se

STATENS
FOLKHÄLSOINSTITUT

08-566 135 76   karin.nykvist@fhi.se

08-566 135 41   gunnel.bostrom@fhi.se

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

031-63 08 63   barbara.rubinstein@vgregion.se

033-17 48 45   tove.olofsson@vgregion.se

Landstinget
DALARNA

023-49 01 40   mats.granvik@ltdalarna.se

LANDSTINGET
i Jönköpings län

036-32 42 01   marianne.tollin@lj.se

036-32 42 07   lana.backstig@lj.se

Landstinget
i Kalmar Län

0491-78 25 64   lennarth@ltkalmar.se

LANDSTINGET
BLEKINGE

0734- 47 12 85   birgitta.lundberg@ltblekinge.se

Kalibreringsrapport

1 Inledning

I en urvalsundersökning är alltid skattningarna behäftade med *urvalsfel* beroende på att endast en delmängd (urval) av populationen studeras. Ett annat fel uppkommer om vi inte lyckas få svar från alla personer (bortfall) och om de avviker från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna. Detta fel kallas för *bortfallsfel*.

För att underlätta användningen av statistiken är det värdefullt om storleken på felen kan uppskattas. Av nämnda feltyper är det endast storleken på urvalsfelet som kan skattas med hjälp av urvalsinformation. Kunskap om bortfallsfelet kan i regel bara fås på ett indirekt och approximativt sätt genom att utnyttja registervariabler.

Både urvalsfel och bortfallsfel kan reduceras genom att använda ett effektivt uppräkningsförfarande. I följande avsnitt redovisas hur det görs i denna undersökning.

2 Hjälpinformation

Viss hjälpinformation utnyttjas vanligtvis även före estimationen, t.ex. för bildande av stratifierade urvalsdesigner. Denna undersökning har stratifierats efter område (se teknisk rapport). Det kan dock finnas ytterligare hjälpinformation som är effektiv i estimationen.

Det centrala arbetet för att få god kvalitet på skattningarna, då kalibreringsestimaten används, är att använda ”stark” hjälpinformation. I följande avsnitt beskrivs detta arbete för denna undersökning.

2.1 Tänkbara hjälpvariabler

Vid val av hjälpvariabler är det tre kriterier som ska beaktas (se Lundström och Särndal 2001):

- Det första kriteriet är att variabeln samvarierar väl med svarsbenägenheten (-sannolikheten). Det är det viktigaste kriteriet eftersom det leder till en minskning av bortfallsrisken för alla skattningar.
- Det andra kriteriet är att variabeln samvarierar väl med (viktiga) målvariabler. Om så är fallet minskar bortfallsbiasen för de skattningar som byggs upp av dessa målvariabler. Även variansen minskar för dessa skattningar.

- Det tredje kriteriet är att variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper. Det leder framförallt till minskad varians i skattningar för dessa redovisningsgrupper.

Tänkbara hjälpvariabler, det vill säga variabler som tros uppfylla de ovan uppsatta kriterierna, hämtades ifrån RTB (Registret över totalbefolkningen) och Utbildningsregistret. Kategoriindelningarna är desamma som i kalibreringen av 2004 års nationella folkhälsoenkät. Hjälpvariablerna är definierade enligt tabell 1.

Tabell 1. Tänkbara hjälpvariabler

Variabel (benämning)	Kategorier (koder)
KÖN	1 = Man 2 = Kvinna
ÅLDER	1 = 16 – 29 2 = 30 – 44 3 = 45 – 64 4 = 65 – 84
ALDKON	1 = Man 16-29 år, 5 = Kvinna 16-29 år 2 = Man 30-44 år, 6 = Kvinna 30-44 år, 3 = Man 45-64 år, 7 = Kvinna 45-64 år, 4 = Man 65-84 år, 8 = Kvinna 65-84 år
UTB (=utbildningsnivå)	1 = Lågutbildade 2 = Mellannivå 3 = Högutbildade Se bilaga 6 för vidare förklaring.
FODL (=födelse-land)	1 = Födda i Sverige 2 = Övriga Norden 3 = Övriga Europa 4 = Övriga världen
CIV (=civilstånd)	1 = Gift+registrerat partnerskap 2 = Övriga
INK (=inkomst)	1 = 0 –84 tkr 2 = 85 –205 tkr 3 = 206 tkr –
STORSTAD	1 = Bor i området ”stor-Göteborg” 0 = Är inte en storstadsbo
HSN-område	1 = HSN01 7 = HSN08 2 = HSN02 8 = HSN09 3 = HSN03 9 = HSN10 4 = HSN04 10 = HSN05 5 = HSN06 11 = HSN11 6 = HSN07 12 = HSN12

I följande avsnitt analyserar vi variablerna i tabell 1 för att slutligen bestämma en hjälpvektor.

3 Analys av hjälpinformation

3.1.1 Kriterium 1: Variabeln samvarierar med svarsbenägenheten

För att se huruvida hjälpvariablerna uppfyller det första kriteriet, studeras sambandet mellan den dikotoma variabeln svarande/bortfall och hjälpvariablerna. Det görs genom att beräkna skattad andel svarande i olika grupper, bestämda av respektive hjälpvariabel. Vid skattningen används designvikten.

Vid stora skillnader mellan svarsandelarna utgör variabeln en stark kandidat till hjälpvariabel.

Tabell 2 Skattad procentuell andel svarande fördelat på kön.

	Män	Kvinnor
Svarsandel (%)	56,6	66,8

Tabell 3 Skattad procentuell andel svarande fördelat per åldersgrupp.

	16-29	30-44	45-64	65-84
Svarsandel (%)	54,6	56,4	65,3	70,4

Tabell 4 Skattad procentuell andel svarande fördelat på kön*åldersgrupp.

	M, 16-29	M, 30-44	M, 45-64	M, 65-84	K, 16-29	K, 30-44	K, 45-64	K, 65-84
Svarsandel (%)	46,0	48,5	61	73,8	63,7	65,1	69,7	67,5

Tabell 5 Skattad procentuell andel svarande fördelat per utbildningsgrupp.

	Låg	Mellan	Hög
Svarsandel (%)	58,3	63,8	70,5

Tabell 6 Skattad procentuell andel svarande fördelat per grupp av födelse-land.

	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Svarsandel (%)	63,8	62,9	46,9	43,6

Tabell 7 Skattad procentuell andel svarande fördelat per civilståndsgrupp.

	Gift/RP	Övriga
Svarsandel (%)	67,9	56,9

Tabell 8 Skattad procentuell andel svarande fördelat per inkomstgrupp.

	0-84	85-205	206--
Svarsandel (%)	52,6	61,3	66,0

Tabell 9 Skattad procentuell andel svarande fördelat per variabeln storstad.

	Storstad	Övriga
Svarsandel (%)	60,02	63,54

Tabell 10 Skattad procentuell andel svarande fördelat per HSN-område, numrering enligt tabell 1.

HSN-gruppering	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Svarsandel (%)	60,4	59,5	62,4	62,5	65,1	61,9	65,1	65,6	62,2	61,9	56,4	55,0

Tabellerna 2-10 visar att de flesta hjälpvariablerna är starka beträffande kriterium 1, d v s andel svarande i de olika grupperna skiljer sig kraftigt åt. T ex ser vi att 56,6% av männen har besvarat frågeblanketten. Av kvinnorna är det 66,8% som har svarat.

3.1.2 Kriterium 2: Variabeln samvarierar med (viktiga) målvariabler

Det är inte möjligt att hitta hjälpvariabler som samvarierar med alla målvariabler. Därför studeras samvariationen med ett antal målvariabler, som bedömts viktiga i den här undersökningen.

9 målvariabler har valts ut och från dessa konstrueras dikotoma (kan anta två värden) variabler. Dessa variabler är förklarade i tabell 11.

Tabell 11. Konstruerade målvariabler

Målvariabel	Förklaring (se även frågeformuläret)
Hälsa	Fråga 1: 1=Dåligt och mycket dåligt allmänt hälsotillstånd
Ängslan	Fråga 6e: 1=Besvär av ängslan, oro eller ångest.
Värk	Fråga 6a-c: 1=Svåra besvär av värk
Fritid	Fråga 36: 1=Stillasittande fritid.
Frukt	Fråga 38a-b 1=De som konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt mot resten.
Ej rökare	Fråga 39: 1=Röker ej dagligen.
Alkohol	Frågorna 50-52: 1=Riskkonsumtion av alkohol.
Kontant	Fråga 54: 1=Ja. (Har kontantmarginal)
Socialt	Fråga 68: 1=Är socialt deltagande

I nedanstående tabeller skattas den procentuella andelen inom olika redovisningsgrupper, bestämda av hjälpvariablerna, som har en viss egenskap (se tabell 11). Skattningarna görs med hjälp av "konventionell" teknik.

Tabell 12. Kön

	Män	Kvinnor
Hälsa	6,7	8,0
Ängslan	26,9	41,9
Värk	14,2	19,3
Fritid	13,9	12,9
Frukt	11,9	29,2
Ej rökare	87,8	83,9
Alkohol	22,4	13,1
Kontant	81,9	72,5
Socialt	92,3	93,1

Tabell 13. Ålder

	16-29	30-44	45-64	65-84
Hälsa	3,6	5,6	9,2	9,9
Ängslan	41,1	33,3	34,8	32,1
Värk	7,2	12,5	21,3	23,2
Fritid	11,5	12,6	12,5	17,2
Frukt	18,6	19,7	24,6	19,5
Ej rökare	88,4	86,7	80,5	90,8
Alkohol	37,2	18,2	14,4	4,8
Kontant	64,5	75,7	80,8	82,0
Socialt	96,7	95,5	93,6	84,7

Tabell 14. Kön*Ålder

	Man, 16-29	Man, 30-44	Man, 45-64	Man, 65-84	Kvinna, 16-29	Kvinna, 30-44	Kvinna, 45-64	Kvinna, 65-84
Hälsa	3,2	5,4	8,0	8,8	4,0	5,8	10,2	10,9
Ängslan	27,5	26,0	29,0	24,1	51,5	39,2	39,9	39,7
Värk	5,3	10,1	18,2	18,8	8,6	14,5	24,0	27,3
Fritid	12,4	13,6	14,0	15,0	10,8	11,9	11,2	19,3
Frukt	10,5	11,1	12,1	13,3	24,8	26,7	35,7	25,5
Ej rökare	93,3	89,2	82,2	90,9	84,6	84,7	79,0	90,6
Alkohol	45,4	25,7	19,2	7,0	31,0	12,1	10,2	2,6
Kontant	70,3	81,6	84,3	87,1	60,1	70,8	77,7	77,1
Socialt	97,4	95,3	92,5	84,9	96,2	95,7	94,6	84,5

Tabell 15. Utbildningsnivå

	Låg	Mellan	Hög
Hälsa	9,9	5,1	4,0
Ängslan	37,1	33,1	31,5
Värk	22,4	12,0	8,8
Fritid	17,3	10,0	7,2
Frukt	18,9	22,0	27,0
Ej rökare	82,5	87,1	93,4
Alkohol	14,5	23,9	14,8
Kontant	72,1	78,1	89,1
Socialt	88,3	97,0	98,9

Tabell 16. Födelseland

	Sverige	Övriga Norden	Övriga Europa	Övriga världen
Hälsa	6,6	8,8	16,6	15,0
Ängslan	33,8	32,8	46,7	48,3
Värk	15,7	24,2	29,1	25,0
Fritid	11,8	13,4	26,0	35,3
Frukt	21,2	21,8	23,8	18,3
Ej rökare	87,0	71,7	75,2	83,2
Alkohol	18,2	16,1	8,3	10,3
Kontant	79,6	69,8	60,9	40,4
Socialt	93,8	86,4	85,4	84,0

Tabell 17. Civilstånd

	Gift/RP	Övriga
Hälsa	6,9	7,9
Ängslan	31,0	38,5
Värk	18,0	16,0
Fritid	12,6	14,0
Frukt	22,9	19,7
Ej rökare	88,2	83,5
Alkohol	10,4	23,8
Kontant	85,4	69,0
Socialt	92,8	92,7

Tabell 18. Inkomst

	0-84	85-205	206--
Hälsa	6,5	11,5	4,8
Ängslan	43,4	40,4	28,0
Värk	13,0	24,1	13,1
Fritid	15,5	16,6	10,3
Frukt	20,8	20,6	21,7
Ej rökare	85,3	83,8	87,3
Alkohol	27,9	12,6	17,2
Kontant	57,8	72,1	87,0
Socialt	91,7	87,6	96,8

Tabell 19. Storstad

	Storstad	Övriga
Hälsa	7,3	7,6
Ängslan	36,2	33,5
Värk	16,5	17,5
Fritid	13,8	12,9
Frukt	22,2	20,0
Ej rökare	85,7	85,7
Alkohol	19,6	15,0
Kontant	76,2	77,4
Socialt	93,2	92,3

Tabell 20. HSN-område, numrering enligt tabell 1.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hälsa	7,8	9,6	9,4	5,1	6,4	7,0	6,8	5,9	7,8	6,7	7,7	10,0
Ängslan	31,6	35,1	35,2	30,8	33,6	34,5	33,9	30,7	34,7	36,7	37,3	41,5
Värk	17,5	19,0	20,2	14,7	17,0	15,3	17,5	14,2	17,4	13,2	19,9	20,7
Fritid	14,0	15,3	12,5	12,3	11,8	14,2	13,2	12,6	12,0	9,1	17,0	20,6
Frukt	21,1	16,0	18,9	23,2	22,6	22,2	22,2	22,8	16,1	21,9	23,1	21,0
Ej rökare	82,4	84,8	86,4	89,2	87,3	87,0	84,9	86,7	86,0	87,3	81,0	83,6
Alkohol	16,7	15,9	17,8	14,1	15,8	19,4	15,1	12,7	14,3	23,3	19,3	18,5
Kontant	78,5	75,6	74,4	79,4	80,1	80,2	78,3	79,0	77,2	79,4	73,6	65,8
Socialt	90,9	91,6	91,6	93,7	94,5	94,5	92,4	93,0	92,9	95,6	90,1	89,7

Här ser vi att hjälpvariablerna också är betydelsefulla för kriterium 2. T ex ser vi att uppskattningsvis 26,9% av männen har besvär av ängslan, oro eller ångest medan 41,9% av kvinnorna har angett dessa besvär. Uppskattningsvis 11,9% av männen och 29,2% av kvinnorna konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt dagligen o s v.

3.1.3 Kriterium 3: Variabeln avgränsar (viktiga) redovisningsgrupper

Om hjälpvariabeln avgränsar viktiga redovisningsgrupper kan kvaliteten bli bättre i dessa grupper. Framförallt blir skattningarna säkrare om hjälpvariabeln väl avgränsar redovisningsgruppen.

Kalibreringsestimern ger konsistenta skattningar i den meningen att estimern ger exakta skattningar för utnyttjade registertotaler. Det är därför viktigt att vid val av hjälpvariabler fundera på vilka skattningar man vill få konsistenta.

Samtliga hjälpvariabler som undersöks i kalibreringsanalysen kan komma att avgränsa redovisningsgrupper och avgränsningarna har gjorts utifrån lämpliga redovisningsgrupper.

3.2 Slutligt val av hjälpvektor

Efter en sammanvägning av analysen kring de tre kriterierna samt efter kontroll av vikternas fördelning används följande hjälpvektor:

HSNområde+aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad

4 Teknisk beskrivning av urval och estimation

Vi har en population U bestående av N personer. De parametrar vi är intresserade av är vanligtvis funktioner av två totaler $Y = \sum_U y_k$ och

$Z = \sum_U z_k$, där y_k är värdet på variabel y för person k och z_k värdet på en annan variabel för samma person. Vanligtvis är y (och även z) en dikotom variabel, d.v.s.

$$y_k = \begin{cases} 1 & \text{om person } k \text{ har studerade egenskaper} \\ 0 & \text{för övrigt} \end{cases} \quad (4.1)$$

Vanligtvis är vi också intresserade av parametrar för redovisningsgrupper. Låt oss benämna dessa $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$, där $U = \bigcup_{d=1}^D U_d$. Totalen för redovisningsgrupp d kan skrivas

$$Y_d = \sum_U y_{dk} \quad (4.2)$$

$$\text{där } y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{för } k \in U_d \\ 0 & \text{för övrigt.} \end{cases}$$

Z_d bildas på likartat sätt.

En generell parameter för redovisningsgrupp d (d kan också avse hela populationen) kan skrivas $q_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$, där C är en konstant.

Den vanligaste parametern är en procentuell andel, som erhålles när $C = 100$ och $z_k = 1$ för alla k , och y är definierad enligt (4.1). Om vi låter N_d vara antalet personer i redovisningsgrupp d , då kan parametern skrivas

$$P_d = 100 \frac{\sum_U y_{dk}}{N_d} \quad (4.3)$$

Vi drar ett obundet slumpmässigt urval s_h av storleken n_h från stratum h ($h = 1, \dots, H$), men p.g.a. övertäckning och bortfall har vi endast svarsmängden r_h av storleken m_h att utföra beräkningarna på. Storleken på stratum h ger vi beteckningen N_h .

Den "konventionella" estimatorn (för Y_d), har följande form:

$$\hat{Y}_d = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_{dk} \quad (4.4)$$

I estimator (4.4) används ingen ytterligare hjälpinformation än stratifieringsinformationen.

I syfte att erhålla en estimator med mindre urvalsfel och bortfallsskevhet än estimator (4.4) utnyttjar vi hjälpinformation också i estimationen. Vi bildar en hjälpvektor $\mathbf{x}_k$, som anger till vilka kategorier av *HSNområde+aldkon+utbildning+födelseland+civilstånd+inkomst+storstad* som person k hör. Från RTB och Utbildningsregistret framställer vi hjälptotalerna $\sum_{U_d} \mathbf{x}_k$. Vi utnyttjar denna hjälpinformation i en kalibreringsestimator.

Kalibreringsestimatoren för totalen Y_d har följande utseende:

$$\hat{Y}_{wd} = \sum_r d_k^* g_k y_{dk} \quad (4.5)$$

där

$$d_k^* = d_k \cdot f_k = 1 / (\mathbf{p}_k \hat{\mathbf{q}}_k) \text{ för } k \in r,$$

så att

w_k = den totala vikten för objekt k

p_k = inklusionssannolikhet för objekt k

$\hat{\mathbf{q}}_k$ = den skattade svarssannolikheten där det antas att personer svarar med samma sannolikhet och oberoende av varandra

$d_k = (1/p_k) =$ designvikt

$f_k = (1/\hat{\mathbf{q}}_k) =$ bortfallsvikten

$g_k =$ justeringsfaktor som baseras på hjälpinformationen

och

$$g_k = 1 + (\sum_U \mathbf{x}_k - \sum_r d_k^* \mathbf{x}_k) (\sum_r d_k^* \mathbf{x}_k \mathbf{x}_k')^{-1} \mathbf{x}_k \quad (4.6)$$

Vid skattning av en parameter av typen $\mathbf{q}_d = C \frac{Y_d}{Z_d}$ skattas respektive total med hjälp av kalibreringsvikterna $d_k^* g_k$.

Referenser:

Lundström S. och Särndal C.-E. (2001). *Estimation in the Presence of Nonresponse and Frame Imperfection*. Stockholm: Statistics Sweden

Andersson C. och Nordberg L. (1998). *A User's Guide to CLAN 97 – a SAS-program for computation of point- and standard error estimates in sample surveys*. Statistics Sweden

Särndal, Swensson och Wretman (1992): *Model Assisted Survey Sampling*. New York: Springer Verlag.

Kalibrering – viktiga målvariabler

Gunnel Boström, Karin Nykvist

F1: Allmänt hälsotillstånd: Dåligt+mycket **dåligt** mot resten.

F6e): Lätta eller svåra besvär av **ängslan, oro eller ångest** mot resten.

F6a)b)c): Svåra besvär av värk enligt a) eller b) eller c) mot resten. Gör en summavariabel där varje variabel är dikotomiserad (1 och 2 ges värdet 0 och 3 ges värdet 1). Summera så att bortfall på någon variabel inte ger bortfall för summavariabeln. Om summan >0 mot resten.

F36: Stillasittande fritid mot resten. Om $F33=1$ mot $2 \leq F33 \leq 4$.

F38a)b): Frukt och grönt. De som konsumerar tillräckligt mycket mot resten. Ge varje svarsalternativ en vikt enligt följande: 1=3; 2=2; 3=1; 4=0,8; 5=0,5; 6=0,2 och 7=0,07. Ge a) och b) dessa vikter. Gör sedan en summavariabel där bortfall på den ena frågan inte betyder att det blir bortfall för summavariabeln. Summavariabeln kan ha värden mellan 0,07 och 6. Skapa nu en dikotom variabel: Om summan <4 ges värdet 0 om summan ≥ 4 ges värdet 1. De som har värdet 1 konsumerar tillräckligt mycket frukt och grönt.

F39: Röker dagligen mot resten.

F50-F52: Riskkonsumtion av alkohol mot resten. Ge svaren i fråga 46 följande vikter: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Fråga 47 får följande vikter: 1=0; 2=1; 3=2; 4=3 och 5=4. Fråga 48: 1=4; 2=3; 3=2; 4=1 och 5=0. Summera ihop dessa nya variabler utan att bortfall i någon av variablerna ger bortfall i summavariabeln. Summavariabeln kan ha värden mellan 0-12. Om summavariabeln för män är större eller lika med 6 och för kvinnor större eller lika med 5 så föreligger riskkonsumtion av alkohol.

F68: Socialt deltagande mot resten. Gör en summavariabel av de 13 första svarsalternativen. Om summan är större än 1 är personen socialt deltagande annars (0-1) är man det inte.

F54: Saknar kontantmarginal mot resten. De som svarar ja mot nej.

Bilaga 3: Postbeskrivning						
Postbeskrivning RTB				Datum	2005-08-17	
Kundfil (infl 10-19)				Uppdrag	Nationell Folkhälsoenkät 2005, Västra Götaland	
Slutfil (infl 0-99)				Antal poster	16253	
				Variabelsep.	Ingen	
				Postlängd	484	
				Markering vid:		
				-hoppfråga		
				-ej svar/blank		
				-dubbelmark.	9, 99	
				Lagringsformat	ANSI	
				m:\dokument\postbeskrivningar\postbeskr_rt_b.xls		
		Positioner				
Variabel	Från	Till	Antal	Format	Beskrivning	
Bakgrunds-variabler	UENR	1 -	8	8 N	Löpnnummer med checksiffr	
	Box	9 -	11	3 N		
	Infl	12 -	13	2 N	Inflödeskod	
	Filler1	14 -	14	1 N		
	Lan	15 -	16	2 N		
	Kommun	15 -	18	4 N		
	Filler2	19 -	20	2 N	(i vissa fall församlingskod)	
	Civil	21 -	22	2 A	Civilstånd. (OG, G, S, Å, RP= reg. partner, SP=skild part, EP=efterlev. part)	
	Kon	23 -	23	1 N	Kön 1 = man, 2 = kvinna	
	Alder	24 -	26	3 N	Ålder under året	
	Fodar	27 -	28	2 N	Födelseår	
	Fodland2	29 -	40	12 A	Födelseland (Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga världsdelar)	
	Medb2	41 -	52	12 A	Medborgarskap (Sverige, övriga Norden, övriga Europa, övriga världsdelar)	
	Ink	53 -	60	8 N	Inkomst av tjänst, kapital och näringsverksamhet. Tkr. Uppgift saknas = blankt	
	Indatum	61 -	66	6 N	Datum för dataregistrering, år mån dag (ÅÅMMDD)	
	Filler3	67 -	154	88 A		
	Urvalstyp	155 -	155	1 N	1 = nationellt urval, 2 = tilläggsurval_1, 3 = tilläggsurval_2 för Västra Götaland.	
	Kalvikt	156 -	167	12 N	Kalibrerad vikt	
	Filler4	168 -	194	27 A		
Enkätdata	Bokstav	195 -	196	2 A	Länsbokstav	
	F1	197 -	197	1 N	Fråga 1 Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?	
	F2	198 -	199	2 N	Fråga 2 Om du tänker på din kroppsliga hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god?	
	F3	200 -	201	2 N	Fråga 3 Om du tänker på din psykiska hälsa, hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden skulle du säga att den inte varit god?	
	F4	202 -	203	2 N	Fråga 4 Hur många dagar den senaste 30-dagarsperioden hindrade dålig kroppslig eller psykisk hälsa din arbetsförmåga eller dina dagliga aktiviteter?	
	F5	204 -	204	1 N	Fråga 5 Har du någon långvarig sjukdom, besvär efter olycksfall, någon nedsatt funktion eller annat långvarigt hälsoproblem?	
	F5_ned	205 -	205	1 A	Fråga 5_ned Medför dessa besvär att din arbetsförmåga är nedsatt eller hindrar dig i dina andra dagliga sysselsättningar?	
	F6a	206 -	206	1 N	Fråga 6a Har du värk i skuldror, nacke eller axlar?	
	F6b	207 -	207	1 N	Fråga 6b Har du ryggsmärtor, ryggvärk, höftsmärtor eller ischias?	
	F6c	208 -	208	1 N	Fråga 6c Har du värk eller smärtor i händer, armbågar, ben eller knän?	
	F6d	209 -	209	1 N	Fråga 6d Har du huvudvärk eller migrän?	
	F6e	210 -	210	1 N	Fråga 6e Känner du ångslan, oro eller ångest?	
	F6f	211 -	211	1 N	Fråga 6f Känner du trötthet?	
	F6g	212 -	212	1 N	Fråga 6g Har du sömnsvärigheter?	
	F6h	213 -	213	1 N	Fråga 6h Har du eksem eller hudutslag?	
	F6i	214 -	214	1 N	Fråga 6i Har du öronsus?	
	F6j	215 -	215	1 N	Fråga 6j Har du inkontinens?	
	F6k	216 -	216	1 N	Fråga 6k Har du återkommande mag-/tarmbesvär?	
	F6l	217 -	217	1 N	Fråga 6l Har du övervikt, fetma?	
	F7	218 -	218	1 N	Fråga 7 Kan du utan svårighet se och urskilja vanlig text i en dagstidning?	
	F8	219 -	219	1 N	Fråga 8 Kan du utan svårighet höra vad som sägs i samtal mellan flera personer?	
	F9	220 -	220	1 N	Fråga 9 Kan du springa en kortare sträcka (ca 100m)?	
	F10a	221 -	221	1 N	Fråga 10a Kan du gå upp ett trappsteg utan besvär?	
	F10b	222 -	222	1 N	Fråga 10b Kan du ta en kortare promenad (ca 5 min) i någonlunda snabbt takt?	
	F10c	223 -	223	1 N	Fråga 10c Behöver du hjälpmedel eller hjälp av någon annan person för att förflytta dig utomhus?	
	F11a	224 -	224	1 N	Fråga 11a Har du diabetes?	
	F11b	225 -	225	1 N	Fråga 11b Har du astma?	
	F11c	226 -	226	1 N	Fråga 11c Har du någon allergi?	
	F11d	227 -	227	1 N	Fråga 11d Har du högt blodtryck?	
	F12	228 -	230	3 N	Fråga 12 Hur lång är du?	
	F13	231 -	233	3 N	Fråga 13 Hur mycket väger du?	
	F14	234 -	234	1 N	Fråga 14 Känner du dig för närvarande stressad?	
	F15	235 -	235	1 N	Fråga 15 Har du de senaste veckorna kunnat koncentrera dig på allt du gjort?	
	F16	236 -	236	1 N	Fråga 16 Har du de senaste veckorna känt att du kunnat uppskatta det du gjort om dagarna?	
	F17	237 -	237	1 N	Fråga 17 Har du haft svårt att sova på grund av oro de senaste veckorna?	
	F18	238 -	238	1 N	Fråga 18 Har du de senaste veckorna kunnat ta itu med dina problem?	
	F19	239 -	239	1 N	Fråga 19 Upplever du att du har gjort nytta de senaste veckorna?	
	F20	240 -	240	1 N	Fråga 20 Har du ständigt de senaste veckorna känt dig olycklig och nedstämd?	
	F21	241 -	241	1 N	Fråga 21 Har du de senaste veckorna kunnat fatta beslut i olika frågor?	
	F22	242 -	242	1 N	Fråga 22 Har du de senaste veckorna förlorat tron på dig själv?	
	F23	243 -	243	1 N	Fråga 23 Har du ständigt känt dig spänd de senaste veckorna?	
	F24	244 -	244	1 N	Fråga 24 Har du tyckt att du varit värdelös de senaste veckorna?	
	F25	245 -	245	1 N	Fråga 25 Har du de senaste veckorna känt att du inte kunnat klara dina problem?	

F26	246	-	246	1	N	Fråga 26 Har du på det hela taget känt dig någorlunda lycklig de senaste veckorna?
F27	247	-	247	1	N	Fråga 27 Har du någon gång kommit i den situationen att du allvarligt övervägt att ta ditt liv?
F28	248	-	248	1	N	Fråga 28 Har du någon gång försökt ta ditt liv?
F29a	249	-	249	1	N	Fråga 29a Har du under de senaste tre månaderna använt magsårs/magkatarrsmedicin?
F29b	250	-	250	1	N	Fråga 29b Har du under de senaste tre månaderna använt astma/allergimedier?
F29c	251	-	251	1	N	Fråga 29c Har du under de senaste tre månaderna använt diabetesmedicin?
F29d	252	-	252	1	N	Fråga 29d Har du under de senaste tre månaderna använt blodtryckssänkande medicin?
F29e	253	-	253	1	N	Fråga 29e Har du under de senaste tre månaderna använt sömnmedel/insomningsmedicin?
F29f	254	-	254	1	N	Fråga 29f Har du under de senaste tre månaderna använt antidepressiv medicin?
F29g	255	-	255	1	N	Fråga 29g Har du under de senaste tre månaderna använt lugnande eller ångestdämpande medicin?
F29h	256	-	256	1	N	Fråga 29h Har du under de senaste tre månaderna använt smärtstillande medicin med recept?
F29i	257	-	257	1	N	Fråga 29i Har du under de senaste tre månaderna använt smärtstillande medicin utan recept?
F29j	258	-	258	1	N	Fråga 29j Har du under de senaste tre månaderna använt blodfettssänkande medicin?
F29k	259	-	259	1	N	Fråga 29k Har du under de senaste tre månaderna använt annan medicin?
F30a	260	-	260	1	N	Fråga 30a Har du under de senaste tre månaderna avstått från att köpa medicin som du fått recept på?
F30b_1	261	-	261	1	N	Fråga 30b_1 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Blev frisk
F30b_2	262	-	262	1	N	Fråga 30b_2 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Hade inte råd
F30b_3	263	-	263	1	N	Fråga 30b_3 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Hade medicin så det räckte
F30b_4	264	-	264	1	N	Fråga 30b_4 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Hade för långt till apoteket
F30b_5	265	-	265	1	N	Fråga 30b_5 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Trodde inte medicinen skulle hjälpa
F30b_6	266	-	266	1	N	Fråga 30b_6 Vilken är den främsta orsaken till att du inte köpte medicin? Annan orsak, ange vad
F30b_txt	267	-	267	1	N	Fråga 30b_txt Text
F31	268	-	268	1	N	Fråga 31 Har du under de senaste tre månaderna haft kontakt med sjukvården?
F32a	269	-	269	1	N	Fråga 32a Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av läkare på sjukhus?
F32b	270	-	270	1	N	Fråga 32b Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av läkare på vårdcentral, privat-, företagsläkare o.dyl?
F32c	271	-	271	1	N	Fråga 32c Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av distriktsköterska?
F32d	272	-	272	1	N	Fråga 32d Har du under de senaste tre månaderna besökt ungdomsmottagning?
F32e	273	-	273	1	N	Fråga 32e Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av kurator?
F32f	274	-	274	1	N	Fråga 32f Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av psykolog?
F32g	275	-	275	1	N	Fråga 32g Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av sjukgymnast?
F32h	276	-	276	1	N	Fråga 32h Har du under de senaste tre månaderna besökt eller besökts av naprapat, kiropraktor, homeopat o.dyl?
F32i	277	-	277	1	N	Fråga 32i Har du under de senaste tre månaderna varit inlagd på sjukhus?
F33	278	-	278	1	N	Fråga 33 Hur tycker du att din tandhälsa är?
F34	279	-	279	1	N	Fråga 34 Var har du de senaste fem åren huvudsakligen fått tandvård?
F35a	280	-	280	1	N	Fråga 35a Har du under de senaste tre månaderna ansett dig vara i behov av tandläkarvård men ändå avstått från att söka vård?
F35b_1	281	-	281	1	N	Fråga 35b_1 Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård? Besvaren gick över
F35b_2	282	-	282	1	N	Fråga 35b_2 Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård? Ekonomiska skäl
F35b_3	283	-	283	1	N	Fråga 35b_3 Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård? Drar mig för att gå (tandläkarskräck)
F35b_4	284	-	284	1	N	Fråga 35b_4 Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård? Hade inte tid
F35b_5	285	-	285	1	N	Fråga 35b_5 Vilken var orsaken/orsakerna till att du inte sökte tandläkarvård? Annan orsak, ange vad
F35b_txt	286	-	286	1	N	Fråga 35b_txt Text
F36	287	-	287	1	N	Fråga 36 Hur mycket har du rört och ansträngt dig kroppsligt på fritiden under de senaste 12 månaderna?
F37	288	-	288	1	N	Fråga 37 Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm?
F38a	289	-	289	1	N	Fråga 38a Hur ofta äter du grönsaker och rotfrukter?
F38b	290	-	290	1	N	Fråga 38b Hur ofta äter du frukt och bär?
F39	291	-	291	1	N	Fråga 39 Röker du dagligen?
F40	292	-	292	1	N	Fråga 40 Händer det att du röker någon gång då och då?
F41	293	-	293	1	N	Fråga 41 Har du tidigare rökt dagligen under minst 6 månader?
F42	294	-	294	1	N	Fråga 42 Snusar du dagligen?
F43	295	-	295	1	N	Fråga 43 Händer det att du snusar någon gång då och då?
F44	296	-	296	1	N	Fråga 44 Har du tidigare snusat dagligen under minst 6 månader?
F45a	297	-	297	1	N	Fråga 45a Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? I ditt hem
F45b	298	-	298	1	N	Fråga 45b Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? På arbetet
F45c	299	-	299	1	N	Fråga 45c Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? På café, bar eller restaurang
F45d	300	-	300	1	N	Fråga 45d Hur ofta vistas du inomhus i lokaler där andra personer röker eller nyss har rökt? På annan plats inomhus, t.ex. hos vänner, i bilen
F46	301	-	301	1	N	Fråga 46 Har du någon gång använt hasch eller marijuana?
F47	302	-	302	1	N	Fråga 47 Har du någon gång under de 12 senaste månaderna köpt lotter eller satsat pengar på spel?
F48_kr	303	-	308	6	A	Fråga 48_kr Hur mycket pengar har du satsat på spel de senaste 7 dagarna?
F48_inte	309	-	309	1	A	Fråga 48_inte Har inte satsat några pengar de senaste 7 dagarna
F49a	310	-	310	1	N	Fråga 49a Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna försökt minska ditt spelande?
F49b	311	-	311	1	N	Fråga 49b Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna känt dig rastlös och irriterad om du inte kunnat spela?

F49c	312	-	312	1	N	Fråga 49c Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna ljutit om hur mycket du spelat?
F50	313	-	313	1	N	Fråga 50 Hur ofta har du druckit alkohol under de senaste 12 månaderna?
F51	314	-	314	1	N	Fråga 51 Hur många "glas" (se exempel) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?
F52	315	-	315	1	N	Fråga 52 Hur ofta dricker du sex "glas" eller fler vid samma tillfälle?
F53	316	-	316	1	N	Fråga 53 Hur ofta har du under de senaste 12 månaderna druckit så mycket alkohol att du varit berusad?
F54	317	-	317	1	N	Fråga 54 Om du plötsligt skulle hamna i en oförutsedd situation, där du på en vecka måste skaffa fram 14 000 kronor, skulle du klara det?
F55	318	-	318	1	N	Fråga 55 Har det under de senaste 12 månaderna hänt att du haft svårigheter att klara de löpande utgifterna för mat, hyra, räkningar m.m?
F56_1	319	-	319	1	N	Fråga 56_1 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Yrkesarbetar
F56_proc	320	-	322	3	A	Fråga 56_proc Procent av heltid
F56_2	323	-	323	1	N	Fråga 56_2 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Tjänstledig eller föräldraledig
F56_3	324	-	324	1	N	Fråga 56_3 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Studerar, praktiserar
F56_4	325	-	325	1	N	Fråga 56_4 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Arbetsmarknadsåtgärd
F56_5	326	-	326	1	N	Fråga 56_5 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Arbetslös
F56_6	327	-	327	1	N	Fråga 56_6 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Ålderspensionär
F56_7	328	-	328	1	N	Fråga 56_7 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Förtidspensionerad, sjukpensionerad
F56_8	329	-	329	1	N	Fråga 56_8 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Långtidssjukskriven (mer än 3 månader)
F56_9	330	-	330	1	N	Fråga 56_9 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Sköter eget hushåll
F56_10	331	-	331	1	N	Fråga 56_10 Vilken är din nuvarande sysselsättning? Annat, vad?
F56_txt	332	-	332	1	N	Fråga 56_txt Vilken är din nuvarande sysselsättning? Text
F57a	333	-	354	22	A	Fråga 57a Vilket är/var ditt yrke eller dina arbetsuppgifter?
F57b	355	-	355	1	A	Fråga 57b Beskriv din huvudsakliga arbetsuppgift?
F58	356	-	356	1	N	Fråga 58 Hur många timmar per vecka lägger du ned på arbete i hemmet?
F59a	357	-	357	1	N	Fråga 59a Har du någon sjuk eller gammal närstående som du hjälper med vardagliga sysslor, ser till eller vårdar?
F59b	358	-	359	2	A	Fråga 59b Hur många timmars arbete per vecka innebär detta i genomsnitt för dig?
F60	360	-	360	1	N	Fråga 60 Händer det att du avstår från att gå ut ensam av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad?
F61a	361	-	361	1	N	Fråga 61a Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för fysiskt våld?
F61b_1	362	-	362	1	N	Fråga 61b_1 Var skedde våldet? På arbetsplatsen/i arbetet/i skolan
F61b_2	363	-	363	1	N	Fråga 61b_2 Var skedde våldet? I hemmet
F61b_3	364	-	364	1	N	Fråga 61b_3 Var skedde våldet? I annans bostad/i bostadsområdet
F61b_4	365	-	365	1	N	Fråga 61b_4 Var skedde våldet? På allmän plats/på nöjesställe/på tåg, buss, tunnelbana
F61b_5	366	-	366	1	N	Fråga 61b_5 Var skedde våldet? Någon annanstans
F62	367	-	367	1	N	Fråga 62 Har du under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för hot eller hotelser om våld så att du blev rädd?
F63	368	-	368	1	N	Fråga 63 Har du under de senaste tre månaderna blivit behandlad/bemött på ett sätt så att du känt dig kränkt?
F64_1	369	-	369	1	N	Fråga 64_1 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Sjukvården
F64_2	370	-	370	1	N	Fråga 64_2 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Skolan/Arbetet
F64_3	371	-	371	1	N	Fråga 64_3 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Arbetsförmedlingen
F64_4	372	-	372	1	N	Fråga 64_4 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Polisen/Rättsväsendet
F64_5	373	-	373	1	N	Fråga 64_5 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Socialtjänsten
F64_6	374	-	374	1	N	Fråga 64_6 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Försäkringskassan
F64_7	375	-	375	1	N	Fråga 64_7 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Affärer/Restauranger
F64_8	376	-	376	1	N	Fråga 64_8 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Bank/Försäkringsbolag
F64_9	377	-	377	1	N	Fråga 64_9 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Hyresvärd/Bostadsförmedlare
F64_10	378	-	378	1	N	Fråga 64_10 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Nära anhörig
F64_11	379	-	379	1	N	Fråga 64_11 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Okänd person på allmän plats
F64_12	380	-	380	1	N	Fråga 64_12 Av vilken/vilka blev du behandlad/bemött så att du kände dig kränkt? Annan
F65	381	-	381	1	N	Fråga 65 Har du någon du kan dela dina innersta känslor med och anförtro dig åt?
F66	382	-	382	1	N	Fråga 66 Kan du få hjälp av någon/några personer om du har praktiska problem eller är sjuk?
F67	383	-	383	1	N	Fråga 67 Tycker du att man i allmänhet kan lita på de flesta människor?
F68_1	384	-	384	1	N	Fråga 68_1 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Studiecirkel/kurs på din arbetsplats
F68_2	385	-	385	1	N	Fråga 68_2 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Studiecirkel/kurs på din fritid
F68_3	386	-	386	1	N	Fråga 68_3 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Fackföreningsmöte
F68_4	387	-	387	1	N	Fråga 68_4 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Annat föreningsmöte
F68_5	388	-	388	1	N	Fråga 68_5 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Teater/bio
F68_6	389	-	389	1	N	Fråga 68_6 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Konstutställning
F68_7	390	-	390	1	N	Fråga 68_7 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Religiös sammankomst
F68_8	391	-	391	1	N	Fråga 68_8 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Sportutställning
F68_9	392	-	392	1	N	Fråga 68_9 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Skrivit insändare i tidning/tidskrift

	F68_10	393	-	393		1	N	Fråga 68_10 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Demonstration av något slag
	F68_11	394	-	394		1	N	Fråga 68_11 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Offentlig tillställning t.ex. nattklubb, danstillställning eller liknande
	F68_12	395	-	395		1	N	Fråga 68_12 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Större släktsammankomst
	F68_13	396	-	396		1	N	Fråga 68_13 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Privat fest hos någon
	F68_14	397	-	397		1	N	Fråga 68_14 Har du deltagit i någon av följande aktiviteter under de senaste 12 månaderna? Inget av ovanstående
	F69a	398	-	398		1	N	Fråga 69a Vilket förtroende har du för sjukvården?
	F69b	399	-	399		1	N	Fråga 69b Vilket förtroende har du för skolan?
	F69c	400	-	400		1	N	Fråga 69c Vilket förtroende har du för polisen?
	F69d	401	-	401		1	N	Fråga 69d Vilket förtroende har du för socialtjänsten?
	F69e	402	-	402		1	N	Fråga 69e Vilket förtroende har du för arbetsförmedlingen?
	F69f	403	-	403		1	N	Fråga 69f Vilket förtroende har du för försäkringskassan?
	F69g	404	-	404		1	N	Fråga 69g Vilket förtroende har du för domstolar?
	F69h	405	-	405		1	N	Fråga 69h Vilket förtroende har du för riksdagen?
	F69i	406	-	406		1	N	Fråga 69i Vilket förtroende har du för politiker i ditt landsting?
	F69j	407	-	407		1	N	Fråga 69j Vilket förtroende har du för politiker i kommunen?
	F69k	408	-	408		1	N	Fråga 69k Vilket förtroende har du för fackföreningar?
	F70	409	-	412		4	N	Fråga 70 Vilket år är du född?
	F71	413	-	413		1	N	Fråga 71 Är du man eller kvinna?
	F72	414	-	414		1	N	Fråga 72 Vilken är din sexuella läggning?
	F73	415	-	415		1	N	Fråga 73 Hur bor du?
	F74a_1	416	-	416		1	N	Fråga 74a_1 Med vem delar du bostad? Ingen
	F74a_2	417	-	417		1	N	Fråga 74a_2 Med vem delar du bostad? Föräldrar/syskon
	F74a_3	418	-	418		1	N	Fråga 74a_3 Med vem delar du bostad? Make/maka/sambo/partner
	F74a_4	419	-	419		1	N	Fråga 74a_4 Med vem delar du bostad? Andra vuxna
	F74a_5	420	-	420		1	N	Fråga 74a_5 Med vem delar du bostad? Barn
	F74a_6	421	-	421		1	N	Fråga 74a_6 Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med? 0-6 år
	F74a_7	422	-	422		1	N	Fråga 74a_7 Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med? 7-12 år
	F74a_8	423	-	423		1	N	Fråga 74a_8 Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med? 13-17 år
	F74a_9	424	-	424		1	N	Fråga 74a_9 Hur gamla är de barn som du bor tillsammans med? 18 år eller äldre
	F75	425	-	425		1	N	Fråga 75 Vilken är den högsta utbildningen du har?
	Synp	426	-	426		1	N	Synpunkter
	SlutTkn	427	-	427		1	A	Sluttecken
Bakgrunds-variabler	Tsjuk	428	-	434		7	A	Sjukpenning för individen
	Tsa	435	-	441		7	A	Sjuk - och aktivitetsersättning (fd. förtidspension)
	Tkassa	442	-	448		7	A	Ersättning från arbetslöshetskassa, individ
	Cdisp	449	-	458		10	A	Disponibel inkomst, individ
	CdispH	459	-	468		10	A	Disponibel inkomst, familj
	IsocBid	469	-	475		7	A	Socialbidrag, individ
	UtbNiva	476	-	478		3	A	Utbildningsnivå från UtbReg-2005
	SEI_kod	479	-	480		2	A	SEI-kod
	Omrade	481	-	483		3	N	Områdesindelning med avseende på urvalsdragning, se separat dokumentation.
	SlutTkn2	484	-	484		1	A	Sluttecken

RÄTTNINGSSINSTRUKTION**Nationella Folkhälsan 2005 – BV10 NatFo5**

Genomgående gäller att:

- när det är fler än 2 markeringar = 9/99.
- på öppna frågor där man ska ange en siffra så ligger ett intervall, har uppgiftslämnaren angett något utanför intervallet så tvingar vi in det ändå.
- decimaltal avrundas efter separat instruktion.
- yrkesfrågan (57), UEnr och synpunkterna rättas för sig.

Dubbelmarkering är 9 där inget annat anges. När det gäller de kombinationer som inte står med på de frågor där vi slumpar vissa alternativ, är dubbelmarkering lika med 9.

- Fråga 1 1 + 2 = slumpa, 4 + 5 = slumpa.
Fråga 2-4 Otolkbart/oläsligt = 99.
Fråga 6 2 + 3 = slumpa.
Fråga 11 3 + 4 = slumpa.
Fråga 12-13 Otolkbart/oläsligt = 999.
Fråga 14 Intelligande dubbelmarkeringar = slumpas.
Fråga 15-26 1 + 2 = slumpa, 3 + 4 = slumpa.
Fråga 27-28 2 + 3 = 3
Fråga 32 2 + 3 = 3
Fråga 33 1 + 2 = slumpa, 4 + 5 = slumpa.
Fråga 35 Om dubbelmarkering på 35a, men svar på följdfrågan 35b så är det alternativ 2 som gäller.
Fråga 36 2 + 3 = 3, 3 + 4 = 4, 2 + 4 = 4.
Fråga 37 1 + 2 = slumpa, 2 + 3 = slumpa, 3 + 4 = slumpa.
Fråga 38 Intelligande dubbelmarkeringar = slumpas.
Fråga 45 1 + 2 = slumpa, 3 + 4 = slumpa.
Fråga 46 2 + 3 = 3, 3 + 4 = 4, 2 + 4 = 4
Fråga 47 Om dubbelmarkering på 47, men samtidigt angivit en summa (större än noll) på 48 så är det alternativ 2 som gäller.
Fråga 48 Är det ifyllt 0 och samtidigt kryssat i rutan för "Har inte satsat några pengar..." så tar vi bort nollan är det ifyllt ett värde större än noll så tar vi bort krysset i stället. Om den angivna summan är fler än sex siffror (över en miljon) eller otolkbart/oläsligt = 999999.
Fråga 49 2 + 3 = 3.
Fråga 50-52 Är aldrig/vet inte ifyllt plus ett annat alternativ tar det andra alternativet över.
Fråga 53 Intelligande dubbelmarkeringar = slumpas.
Fråga 55 2 + 3 = 3.
Fråga 56 (54) Det står fråga 54 i blanketten men det är ett feltryck, vi kallar frågan för 56. Om det är ifyllt att de jobbar 0% så tar vi bort nollan. Är det ifyllt att de jobbar mer än 100% så tvingar vi in det.
Fråga 58 Är vet inte plus ett annat alternativ ifyllt tar det andra alternativet över.
Fråga 59a Är det en dubbelmarkering på 59a eller ifyllt endast på alternativ 2, men samtidigt svar på följdfrågan 59b (med ett tal större än noll) så är det alternativ 1 som gäller.
Fråga 59b Är det ifyllt 0 och samtidigt kryssat alternativ 2 på fråga 59a så tar vi bort nollan.
Otolkbart/oläsligt = 99.
Fråga 61 Är det en dubbelmarkering på 61a, men samtidigt svar på följdfrågan 61b så är det alternativ 1 som gäller. Annars är dubbelmarkering = 9.
Fråga 63 2 + 3 = slumpa, 1 + 2 eller 1 + 3 = välj 2 eller 3 om det finns svar på följdfrågan 64.
Fråga 66 1 + 2 = slumpa, 3 + 4 = slumpa.
Fråga 69 1 + 2 = slumpa, 3 + 4 = slumpa. Om alternativ 5 plus något annat alternativ tar det andra alternativet över.
Fråga 70 Om fältet är tomt – ta bort det förtryckta 19 genom att ta bort fältet med F9.
Otolkbart/oläsligt = 9999.
Fråga 72 1 + 2 = 1, 2 + 3 = 3, 3 + 4 = 3, 4 + 5 = 5. Är alternativ 6 ifyllt plus något annat alternativ tar det andra alternativet över. Vid dubbelmarkering där bisexuell eller homosexuell är ikryssade ska dessa alternativ väljas.
Fråga 73 1 + 2 = slumpa.
Fråga 75 Dubbelmarkeringar mellan alternativ 1 till 6, välj den högsta utbildningen. Är alternativ 7 ifyllt och något annat tar det andra alternativet över.

UPPRÄTTNINGAR I SAMBAND MED AVSLUT

- Fråga 5 Ta bort alla "Nej" + "Nej" – kombinationer. D.v.s. spara "Nej" på den första frågan men ta bort "Nej" på följdfrågan.
- Fråga 30 Markera "2" för "Ja" på 30a om någon svarat på följdfrågan 30b men inte svarat alls på 30a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.
- Fråga 35 Markera "2" för "Ja" på 35a om någon svarat på följdfrågan 35b men inte svarat alls på 35a. Gör ingen ändring om endast det öppna svarsalternativet är ifyllt på följdfrågan.
- Fråga 29 Markera "2" för "Ja" på 29 om någon svarat på följdfrågan 30 men inte svarat alls på 29.
- Fråga 47 Kolla först upp alla nollor för fråga 48 och omvandla dem till en markering för "har ej satsat några pengar...". Markera "2" för fråga 47 i de fall där det är en summa angiven på fråga 48, men blankt på filen för fråga 47.
- Fråga 59 Ändra så att alla fall där något tal större än noll är angivet på 59b får "1" för "Ja" på fråga 59a. Ta bort nollorna i de fall där någon svarat "Nej" på fråga 59a och angivit noll på fråga 59b.
- Fråga 61 Markera "1" för "Ja" på 61a om någon svarat på följdfrågan 61b men inte svarat alls på 61a.
- Fråga 63 I de fall inget är angivet på fråga 63, men svar finns på fråga 64: Markera "2" för "Ja, någon gång" där en markering finns på fråga 64. Markera "3" för "Ja, flera gånger" där flera markeringar finns på fråga 64.

Socioekonomisk indelning (SEI) av förvärvsarbetande i FoB 85 och FoB 90

Socioekonomiska grupper ¹		Normalt utbildningskrav efter grundskola ²
ANSTÄLLDA		
Arbetare (yrken normalt organiserade inom LO)		
11	Ej facklärd, varuproducerande	Mindre än två år
12	Ej facklärd, tjänsteproducerande	Mindre än två år
21	Facklärd, varuproducerande	Minst två år
22	Facklärd, tjänsteproducerande	Minst två år
Tjänstemän (yrken normalt organiserade inom TCO eller SACO/SR)		
33	Lägre tjänstemän I	Mindre än två år
36	Lägre tjänstemän II	Två men ej tre år
46	Tjänstemän på mellannivå	Tre men ej sex år
56/57	Högre tjänstemän/Ledande befattningar	Minst sex år
FÖRETAGARE³		
60	Fria yrkesutövare med akademikeryrken ⁴	Minst sex år
79	Företagare exkl. lantbrukare	-
89	Lantbrukare	-

---

¹ Den fullständiga indelningen återfinns i Meddelanden i samordningsfrågor 1982:4.

² Avser normala utbildningskrav för yrket. Klassificeringen bygger *inte* på några uppgifter om individens utbildning.

³ Företagare som bildat aktieföretag redovisas i regel som anställd under Tjänstemän.

⁴ Som exempel på yrken i denna grupp kan nämnas advokat, arkitekt, läkare och revisor. *Anställda* med motsvarande yrken förs i redovisningen till Högre tjänstemän (56).

Kodning av ”icke-yrken”

	SEI
Studera	91
Hemmafru, Hemmapappa o.likn.	92
Arbetslös	93
Föräldraledig	94
Sjuk/Förtidspensionär	95
Värnplikt	96
Pensionär, Ålderspensionär	97
Aldrig arbetat/Inget yrke	98
Ej kodbart	99

Bilaga 6 HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR? En undersökning om hälsa och livsvillkor i Sverige 2005

Utbklass	SUN2000Niva	SUN2000NivaText
1	Saknas (blank)	
	999	Okänt
	100	Övrig/ospec förgymnasial utbildning kortare än 9 år
	102	Grundskoleutbildning, årskurs 1-6
	106	Folkskoleutbildning
	200	Övrig/ospec förgymnasial utbildning, 9 (10) år
	204	Realskoleutbildning
	206	Grundskoleutbildning, årskurs 7-9
	310	Ossec gymnasial utbildning, kortare än två år
	312	Gymn. utb. kortare än två år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg
	313	Gymnasial utb. kortare än två år, yrkesinriktad, ej slutbetyg
	316	Gymnasial utbildning kortare än två år, teoretisk/studieförb.
	317	Gymnasial utbildning kortare än två år, yrkesinriktad
	320	Ossec gymnasial utbildning, två år
	322	Gymnasial utb. två år, teoretisk/studieförb. - ej slutbetyg
	323	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad - ej slutbetyg
	326	Gymnasial utbildning två år, teoretisk/studieförb.
	327	Gymnasial utbildning två år, yrkesinriktad
2	330	Ossec gymnasial utbildning, tre år
	332	Gymnasial utb. tre år, teoretisk/studieförb, ej slutbetyg
	333	Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad, ej slutbetyg
	336	Gymnasial utbildning tre år, teoretisk/studieförb.
	337	Gymnasial utbildning tre år, yrkesinriktad
	410	Ossec eftergymnasial utbildning kortare än två år
	412	Högskoleutbildning, 20 högskolepoäng
	413	Gymnasial påbyggnadsutbildning
	415	Eftergymn. utb. kortare än två år - ej universitet/högskola
	417	Högskoleutbildning kortare än två år, yrkesinriktad
	520	Ossec eftergymnasial utbildning två år
	522	Högskoleutbildning, 80 högskolepoäng - ej examen
	525	Eftergymn. utb. två år - ej universitet/högskola
	526	Högskoleutbildning två år, generell
	527	Högskoleutbildning två år, yrkesinriktad
3	530	Ossec eftergymnasial utbildning tre år
	532	Högskoleutbildning, 120 högskolepoäng - ej examen
	535	Eftergymn. utb. tre år - ej universitet/högskola
	536	Högskoleutbildning tre år, generell
	537	Högskoleutbildning tre år, yrkesinriktad
	540	Ossec eftergymnasial utbildning fyra år
	545	Eftergymn. utb. fyra år - ej universitet/högskola
	546	Högskoleutbildning fyra år, generell
	547	Högskoleutbildning fyra år, yrkesinriktad
	550	Ossec eftergymnasial utbildning minst fem år
	555	Eftergymn. utb. minst fem år - ej universitet/högskola
	556	Högskoleutbildning fem år eller längre, generell
	557	Högskoleutbildning fem år eller längre, yrkesinriktad
	600	Övrig/ospec forskarutbildning
	620	Licentiatutbildning
	640	Doktorsutbildning

Områdesindelning, Västra Götalandsregionen

Område	Län, kommunkod	Kommun, område	Urvalsstorlek
47	1486	Strömstad	174
48	1435	Tanum	170
49	1430	Munkedal	142
50	1427	Sotenäs	152
51	1484	Lysekil	225
52	1421	Orust	218
53	1460	Bengtsfors	267
54	1492	Åmål	277
55	1438	Dals-Ed	111
56	1461	Mellerud	233
57	1439	Färgelanda	166
58	1487	Vänersborg	283
59	1485	Uddevalla	390
60	1488	Trollhättan	405
61	1462	Lilla Edet	86
62	1440	Ale	338
63	1482	Kungälv	199
64	1415	Stenungsund	598
65	1419	Tjörn	454
66	1407	Öckerö	499
67	1489	Alingsås	891
68	1466	Herrljunga	946
69	1441	Lerum	885
70	1442	Värgårda	945
71	1401	Härryda	395
72	1481	Mölnadal	796
73	1402	Partille	435
74	1443	Bollebygd	943
75	1490	Borås_Ö	791
76	1490	Borås_N	788
77	1490	Borås_V	797
79	1463	Mark	873
80	1465	Svenljunga	932
81	1452	Tranemo	928
82	1491	Ulricehamn	927
83	1445	Essunga	49
84	1499	Falköping	274
85	1444	Grästorp	42
86	1471	Götene	122
87	1494	Lidköping	334
88	1495	Skara	181
89	1470	Vara	122
90	1497	Hjo	79
91	1447	Gullspång	49
92	1446	Karlsborg	65

93	1493	Mariestad	231
94	1496	Skövde	421
95	1472	Tibro	78
96	1498	Tidaholm	123
97	1473	Töreboda	92
98	1480	Centrum	210
99	1480	Linnéstaden	308
100	1480	Majorna	314
101	1480	Högsbo	386
102	1480	Älvsborg	218
103	1480	Frölunda	395
104	1480	Askim	216
105	1480	Tynnered	307
106	1480	Styrsö	230
107	1480	Torslanda	310
108	1480	Biskopsgården	253
109	1480	Lundby	186
110	1480	Tuve-Säve	383
111	1480	Backa	259
112	1480	Kärra-Rödbo	380
113	1480	Gunnared	341
114	1480	Lärjedalen	356
115	1480	Kortedala	260
116	1480	Bergsjön	395
117	1480	Härlanda	294
118	1480	Örgryte	211